

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра банківської справи
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування
(шифр та найменування спеціальності)
за освітньою програмою
«Банківська справа»
(назва освітньої програми)

на тему:
«Формування ресурсів банку із депозитних джерел»
(назва теми)

Виконавець:

студентка центру заочної форми
навчання

Прусакова Т.В.

(прізвище, ім'я, по батькові)
/підпис/

Науковий керівник:

К.Є.Н., ст. викладач

(науковий ступінь, вчене звання)

Деркач Ю.Б.

(прізвище, ім'я, по батькові)
/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Впродовж останніх років НБУ проводив жорстку монетарну політику з метою приборкання інфляційних процесів, проте така політика спричинила скорочення попиту суб'єктів господарювання на кредитні ресурси банків. Однак не лише розмір облікової ставки впливає на активність кредитної діяльності, а й наявність достатнього обсягу банківських ресурсів. Депозити є одним з основних джерел формування ресурсного потенціалу банку. На сучасному етапі розвитку економіки перед банківськими установами постає проблема залучення коштів, що викликана скороченням фінансових ресурсів бізнесу та впливом депозитів населення, внаслідок кризи, спровокованої пандемією COVID-19.

Мета дослідження. Комплексний аналіз проблем формування банківських ресурсів за рахунок депозитних джерел та розробка рекомендацій щодо удосконалення цього процесу.

Завдання дослідження:

- узагальнити теоретичні засади сутності понять «банківські ресурси», «депозит», «депозитна політика»;

- проаналізувати законодавство, що регулює порядок проведення банками депозитних операцій;

- дослідити стан депозитного портфелю вітчизняних банків;

- проаналізувати напрями розміщення банками депозитних коштів;

- провести оцінку депозитних ресурсів та напрямів їх розміщення на прикладі АТ КБ «Приватбанк»;

- дослідити досвід вибудовування системи страхування депозитів у різних країнах світу та визначити перспективні напрями її удосконалення в Україні;

- визначити напрями удосконалення депозитної політики банку.

Об'єкт дослідження економічні відносини, пов'язані з акумулюванням та розміщенням банківських депозитів.

Предмет дослідження теоретичні та практичні засади формування та управління банками депозитним портфелем.

Методи дослідження аналіз і синтез, групування, порівняння та узагальнення економічних показників, статистичний, прогнозування, фінансовий аналіз та спостереження.

Інформаційна база дослідження наукові праці вітчизняних та зарубіжних науковців; законодавчі та нормативно-правові акти; офіційні фінансові звіти банків; офіційні статистичні дані НБУ; науково-методична література; матеріали періодичних видань та Інтернет-ресурси.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (54 найменування). Загальний обсяг роботи становить 75 сторінок. Основний зміст викладено на 69 сторінках. Робота містить 5 таблиць, 20 рисунків.

Публікації. За результатами виконання кваліфікаційної роботи бакалавра опубліковано статтю: _____.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «Теоретичні аспекти формування банківських ресурсів за рахунок депозитних джерел» розглянуто зміст понять «банківські ресурси», «депозит» та «депозитна політика»; досліджено особливості процесу формування банками ресурсів із депозитних джерел; розглянуто законодавство, що регулює проведення банками депозитних операцій.

У другому розділі «Практичні аспекти формування вітчизняними банками депозитного портфелю» проаналізовано депозитний портфель за клієнтськими групами, строками, видами валют; напрями розміщення депозитних коштів; особливості формування депозитних ресурсів та напрями їх використання на прикладі АТ КБ «Приватбанк».

У третьому розділі «Перспективні напрями удосконалення процесу формування депозитних ресурсів банку», запропоновані шляхи удосконалення вітчизняної системи гарантування вкладів, що сприятиме підвищенню довіри вкладників до банків, рекомендовано удосконалювати депозитну політику шляхом розробки і впровадження нових депозитів на основі моделі Кано.

ВИСНОВКИ

1. Банківські ресурси - це сукупність власних, залучених і запозичених коштів, які знаходяться в розпорядженні банку і використовуються для проведення активних операцій. Депозит – це кошти, внесені в комерційний банк клієнтами – фізичними чи юридичними особами, які зберігаються на їхніх рахунках і використовуються відповідно до режиму рахунку і банківського законодавства з метою проведення активних операцій. Процес удосконалення банківського законодавства в сфері проведення депозитних операцій постійно триває, спираючись, на досвід світових регуляторів.

2. У 2015-2019 роках кошти фізичних та юридичних осіб зростали. Наприкінці 2019 року частка коштів населення, бізнесу та бюджету становила 85.3% від зобов'язань банків. Проте недоліками депозитного портфелю були короткостроковість, зростання рівня доларизації, розбалансованість загальних активів та зобов'язань за терміном до погашення: зобов'язання більше року склали 11%, активи з таким самим терміном - 35%. Починаючи з березня 2020 року, в умовах економічної кризи, відбувся виток депозитів клієнтів, а також погіршились умови залучення фінансування.

3. У 2015-2019 роках кредити юридичних осіб скоротився на 29 в.п., і склали 37% у структурі активів, що пов'язане з економічною кризою та війною. Відповідно свої ресурси банки спрямовували в ОВДП - 25%, що пов'язане з нарощення капіталу державних банків, недостатньою кількістю надійних позичальників, високою обліковою ставкою -18%. Частка кредитів населенню станом на кінець 2019 року склала 10%. Процес поступового відновлюватися кредитування, зупинила криза 2020 року: банки вимушені пропонувати кредитні канікули та проводити реструктуризацію кредитів позичальникам, що постраждали від обмежень у зв'язку з карантинном.

4. На вітчизняному ринку депозитів державні банки є «маркет-мейкерами», тому інші банки змушені орієнтуватися на них, формуючи власну

депозитну політику. Серед державних банків у 2019 році лідером був АТ КБ «Приватбанк» - близько 22% ринку. У 2019 році рівень строкових депозитів скоротився, що в умовах кризи може стати джерелом ризику ліквідності. Банк виконує норматив LCR, який демонструє стійкість банку до короткострокових «шоків» ліквідності. У 2019 р. АТ КБ «Приватбанк» отримав 32 млрд. грн. чистого прибутку, зайнявши 1 місце серед банків України.

4. Перспективними напрямками покращення процесу формування депозитних ресурсів банку є удосконалення системи гарантування вкладів та депозитної політики. У сфері гарантування вкладів рекомендовано перейти до диференційованої системи внесків до ФГФО; поетапне збільшення гарантованої суми вкладу фізичних осіб; розширення кола учасників за рахунок Ощадбанку; поетапне введення страхування депозитів юридичних осіб. У сфері депозитної політики банку необхідно впроваджувати нові види депозитів на основі моделі Кано, що дозволить максимально враховувати потреби клієнтів, створюючи конкурентні переваги на ринку.

АНОТАЦІЯ

Прусакова Т.В. «Формування ресурсів банку із депозитних джерел»

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності «072 Фінанси, банківська справа та страхування» за освітньою програмою «Банківська справа». – Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2020.

У роботі розглянуто теоретичні аспекти поняття «банківські ресурси», «депозит», «депозитна політика» та, визначено фактори, що впливають на стан депозитного портфелю банків розглянуто законодавство, що регулює проведення банками депозитних операцій.

Проаналізовано депозитний портфель фізичних та юридичних осіб, стан депозитного портфелю банків України та напрями розміщення депозитів, особливості формування депозитного портфелю АТ КБ «ПРИВАТБАНК».

Запропоновано рекомендацій щодо покращення системи гарантування вкладів, що сприятиме підвищенню рівня довіри вкладників до банку в умовах кризи, удосконалення депозитної політики банку, шляхом створення нових депозитів на основі моделі Кано.

Ключові слова: банку, клієнт, послуга, депозит, кредит, відсоток, дохід

ANNOTATION

Prusakova T.V. «Formation of bank resources from deposit sources»

thesis for Bachelor degree in specialty «072 Finance, Banking and Insurance» under the program «Banking», Odessa National Economic University
Odessa, 2020

The paper considers the theoretical aspects of the concept of "banking resources", "deposit", "deposit policy", the legislation governing the conduct of deposit operations in banks.

The work analyses the deposit portfolio of natural persons and legal entities, the status of the deposit portfolio of Ukrainian banks and the directions of deposit placement, specifics of the deposit portfolio of JSC CB "PRIVATBANK".

Recommendations for improving the deposit insurance system are proposed, which will help increase the level of depositors' confidence in the bank during the crisis, improve the bank's deposit policy by creating new deposits based on the Kano model.

Key words: bank, client, service, deposit, credit, percent, income